

บทที่ 2

กรอบโครงสร้างทางทฤษฎีและการตรวจสอบเอกสาร

การศึกษาในบทนี้จะพิจารณาในส่วนที่สำคัญ 2 ส่วน ได้แก่ กรอบทางทฤษฎีที่จะใช้ในการศึกษาและการตรวจสอบเอกสารสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานนี้ สำหรับกรอบทางทฤษฎีที่จะใช้ในการศึกษานี้ จะเป็นกรอบทฤษฎีที่ใช้ค่อนข้างแพร่หลายในการศึกษาถึงความสามารถทางการส่งออกของประเทศต่าง ๆ ซึ่งการศึกษานี้จะนำมาปรับใช้เช่นกัน ได้แก่ แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ และดัชนีความได้เปรียบสัมพัทธ์ที่ปรากฏสำหรับในส่วนที่ 2 จะเป็นการตรวจสอบเอกสารที่สำคัญที่เกี่ยวข้องในการศึกษานี้

ส่วนที่หนึ่ง กรอบทางทฤษฎี ในเรื่องของการค้าระหว่างประเทศนั้น ได้มีความพยายามในการอธิบายในเชิงทฤษฎีมาเป็นเวลานานแล้ว โดยที่กิจกรรมการส่งออกการนำเข้าถือเป็นกิจกรรมธุรกรรมที่เปลี่ยนแปลงที่สำคัญของประเทศเป็นเวลานานมาแล้ว ทำให้ผู้บริหารประเทศลดจนนักคิดและนักทฤษฎี พยายามจะอธิบายว่าอะไรเป็นสาเหตุที่มาของการเกิดการค้านระหว่างประเทศ อะไรเป็นสาเหตุที่ทำให้การค้านระหว่างประเทศขยายตัวได้เพิ่มขึ้นหรือลดลง นอกจากนี้ยังมีการใช้แนวทางที่จะอธิบายการค้านระหว่างประเทศไปในทิศทางที่ปรารถนา

การอาศัยกรอบความคิดจนแปรมาเป็นทฤษฎีนั้นมีมาตั้งแต่โบราณยุคพาณิชย์นิยมเน้นทางการส่งออกอย่างเดียวนั้นสำคัญ เพราะถือว่าความมั่งคั่งคือการเกินดุลการค้ากับต่างประเทศโดยทำการส่งออกสินค้ามากกว่าการนำเข้า ยุคสมัยคลาสสิก อดัม สมิท และริคาร์โด ก็มีความเห็นแตกต่างกัน อดัม สมิท ได้ให้ความเห็นว่าประเทศใดจะได้เปรียบและมีความสามารถในการส่งออก ก็คือ ประเทศนั้นมีความได้เปรียบโดยสมบูรณ์ (Absolute Advantage) อดัม สมิท เน้นในด้านต้นทุนต่ำสุดเป็นสำคัญ เมื่อประเทศนั้นมีต้นทุนต่ำสุดก็จะสามารถแข่งขันได้ดีในตลาดโลก ริคาร์โด มีความเห็นแตกต่างไปจากอดัม สมิท โดยได้ค้นพบแนวความคิดใหม่ โดยที่ให้อธิบายการค้านระหว่างประเทศของประเทศต่าง ๆ ได้ในโลก และได้กลายเป็นหลักที่สำคัญในการอธิบายสาเหตุที่มาในการที่ประเทศต่าง ๆ ค้าขายกันในโลก ริคาร์โด ได้อาศัยหลักความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative Advantage) กล่าวคือ ต้นทุนที่ถูกลงที่สุดมิใช่เป็นหลักที่ใช้ในการอธิบายการค้านระหว่างประเทศเพียงอย่างเดียว เนื่องจากประเทศต่าง ๆ ไม่สามารถผลิตสินค้าทุกชนิดได้โดยมีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นประเทศต่าง ๆ จึงควรผลิตตามความเชี่ยวชาญเฉพาะ (International Specialization) ซึ่งการผลิตโดยความเชี่ยวชาญเฉพาะจะทำให้ประเทศต่างๆ ผลิตสินค้าที่ต่างกันได้ ก่อให้เกิดการจ้างงาน การใช้ทรัพยากร ได้ดีกว่าเมื่อประเทศเหล่านี้ไม่ได้แบ่งสาขาการผลิตตามความเชี่ยวชาญเฉพาะ

หลักการอธิบายการค้าระหว่างประเทศของริคาร์โดนี้ ได้รับการยอมรับกว้างขวางและทำให้ริคาร์โดได้รับเป็นผู้บุกเบิกแนวความคิดทางการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบัน และก็ได้นำไปก่อให้เกิดแนวความคิดที่สำคัญต่าง ๆ และก่อให้เกิดทฤษฎีต่าง ๆ เช่น ทฤษฎีการค้าของ Heckscher-Ohlin ที่จะใช้ในการพัฒนาประเทศระหว่างประเทศหนึ่ง ๆ (Factor Endowment Theory) ตลอดจนทฤษฎีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในระยะหลังเช่น การค้าภายในประเทศที่มีอุตสาหกรรมแบบเดียวกัน (Intra-Industry trade) ทฤษฎีการค้าที่เกี่ยวกับเทคโนโลยี

อย่างไรก็ตามทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ยุค อดม สมิธ, ริคาร์โด ที่อาศัยการทดสอบวิเคราะห์ทางทฤษฎีค่อนข้างมาก การทดสอบทางทฤษฎีที่ทำให้เกิดการที่ทำให้ทฤษฎีที่ได้รับความเชื่อมั่นได้สูงขึ้น เช่น Leontief ที่ทดสอบทฤษฎีของ Heckscher-Ohlin เป็นต้น และยังมีทดสอบทฤษฎีอื่น ๆ ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าการทดสอบทางทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศเป็นความสำคัญกับการพัฒนาทางทฤษฎีมาโดยตลอด นับแต่สงครามโลกครั้งที่สอง จนถึงปัจจุบัน

เมื่อเป็นเช่นนี้ การศึกษาวิเคราะห์เรื่องการค้าระหว่างประเทศ จึงเป็นงานที่ปรากฏอยู่ในทางวิชาการต่าง ๆ ทางด้านการวิเคราะห์การค้าระหว่างประเทศ ในแง่หนึ่งแล้ว หากพิจารณาจากการทดสอบเหล่านี้จะพบว่าการศึกษาดังกล่าวสามารถทางการส่งออกของประเทศต่าง ๆ ยังเป็นส่วนสำคัญของการทดสอบทางทฤษฎีที่เกิดขึ้น เพราะการส่งออกไปประเทศต่าง ๆ เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของประเทศ และชี้ชัดว่าการส่งออกนั้นมีความสัมพันธ์กับการส่งออกต่างประเทศ ทั้งในเชิงขนาด ปริมาณ ประเภทของสินค้าที่ส่งออกไป ทำให้การใช้สถิติการค้าระหว่างประเทศมาใช้เกิดการพัฒนาย่างเป็นสำคัญ โดยเฉพาะข้อมูลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันในทางการค้าระหว่างประเทศ

ความสามารถทางการส่งออกนั้น สามารถทดสอบกันได้หลายแนวทาง หลายทฤษฎี แต่วิธีการที่น่าสนใจและสามารถอธิบายได้ดีในระดับหนึ่งและได้รับการใช้แพร่หลายก็ได้แก่ แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ โดย Learner และ Stern การทดสอบด้วยวิธีการนี้เป็นการจำแนกแยกแยะความสามารถในการส่งออก ควบคู่ไปกับความสามารถทางการแข่งขันทางในด้านสินค้าและตลาดกันไปซึ่งจะมีรายละเอียดต่อไปแน่นอนที่การทดสอบด้านวิชาการนี้จะมีข้อดีและข้อเสียในตัวของมันเอง แต่การศึกษานี้จะมีการนำผลวิเคราะห์ที่ได้มาอธิบายให้ควบคู่ไปกับการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยไปสหภาพยุโรป ซึ่งจะบอกข้อดี-ข้อเสียควบคู่ไปกับการอธิบายด้วย

สำหรับดัชนีความได้เปรียบสัมพัทธ์ที่ปรากฏ เป็นดัชนีที่เกิดขึ้นจากการที่มีความพยายามในการอธิบายการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของประเทศต่างๆ มีศักยภาพเพียงใดเมื่อเทียบกับประเทศผู้ส่งออกอื่นๆ ในสินค้าประเภทเดียวกัน นับได้ผู้ที่ได้มีการริเริ่ม ได้แก่ Bela Balassa ซึ่งได้ทำการศึกษาสินค้าอุตสาหกรรมตามแนวทางนี้มาปรับใช้จนเป็นที่ยอมรับกันได้ทั่วไป ซึ่งรายละเอียดจะได้มีการอธิบายกันต่อไป

2.1 แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ (Constant Market Share Model :หรือที่เรียกย่อว่า CMS)

การศึกษาวิเคราะห์การขยายตัวการส่งออก สามารถวิเคราะห์ได้โดยใช้แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ โดยแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ ใช้คำนวณระดับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีส่วนกำหนดอัตราการขยายตัวของการส่งออกซึ่งสร้างขึ้นจากข้อสมมติฐานที่ว่าส่วนแบ่งตลาดของประเทศผู้ส่งออกที่ส่งเข้าไปขายในตลาดเดียวกันคงอยู่ในระดับเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง การส่งออกของประเทศใดประเทศหนึ่งอาจจะไม่ขยายตัวได้รวดเร็วเท่าการขยายตัวของการส่งออกเฉลี่ยของโลกเนื่องจากเหตุผล 3 ประการคือ

1. การส่งออกอาจจะกระจุกตัวอยู่เฉพาะสินค้าที่ความต้องการมีอัตราการขยายตัวต่ำ
2. การส่งออกมุ่งเน้น ไปยังตลาดที่ขบเซาหรือมีอัตราการขยายตัวต่ำ
3. ประเทศที่ส่งออกไม่สามารถแข่งขันกับผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกจากประเทศอื่น ๆ ได้

หลักการสำคัญของการวิเคราะห์แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ คือ การพิจารณาถึงผลของการส่งออกของประเทศใดประเทศหนึ่งเมื่อเทียบกับกรณีประเทศดังกล่าวสามารถรักษาส่วนแบ่งตลาดคงอยู่ในระดับเดิม ความแตกต่างระหว่างขนาดของการขยายตัวของการส่งออกที่เป็นจริงกับขนาดการขยายตัวของการส่งออกที่มีส่วนแบ่งตลาดคงที่ สามารถแยกออกมาได้ว่าเป็นผลจากการแข่งขัน ผลจากส่วนประกอบของสินค้า ผลจากการกระจายตลาด

ทฤษฎีและวิธีการวัด

อุปสงค์สำหรับสินค้าส่งออกจากคู่แข่ง 2 รายในตลาดใดตลาดหนึ่ง สามารถแสดงโดยความสัมพันธ์ดังนี้

$$\frac{q_1}{q_2} = f \frac{p_1}{p_2} \quad (1)$$

q_1, q_2 = ปริมาณสินค้าส่งออกมายังตลาดดังกล่าวจากประเทศที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

p_1, p_2 = ราคาสินค้าที่ส่งออกมายังตลาดดังกล่าวจากประเทศที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

จากสมการ (1) คูณด้วย p_1 / p_2 ได้

$$\frac{p_1 q_1}{p_2 q_2} = \frac{p_1}{p_2} f \frac{p_1}{p_2} \quad (2)$$

พิจารณากรณีของประเทศที่ 1

$$\begin{aligned} \frac{p_1 q_1}{p_1 q_1 + p_2 q_2} &= \left[\frac{p_1 q_1 + p_2 q_2}{p_1 q_1} \right]^{-1} \\ &= \left[1 + \frac{p_2 q_2}{p_1 q_1} \right]^{-1} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &= \left[1 + \left[\frac{p_1 q_1}{p_2 q_2} \right]^{-1} \right]^{-1} \\
 &= \left[1 + \left[\frac{p_1}{p_2} \cdot f \left[\frac{p_1}{p_2} \right] \right]^{-1} \right]^{-1} \\
 &= \frac{1}{g \begin{bmatrix} p_1 \\ p_2 \end{bmatrix}} \quad (3)
 \end{aligned}$$

สมการที่ 3 หมายถึงส่วนแบ่งตลาดของประเทศที่ 1 สินค้าส่งออกจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็ขึ้นอยู่กับระดับราคาสัมพัทธ์ระหว่างประเทศที่ 1 และประเทศที่ 2 ซึ่งก็คือประเทศผู้ส่งออกรายอื่นๆ นั่นเอง การเปลี่ยนแปลงของส่วนแบ่งตลาดนี้ขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของราคาสัมพัทธ์ ซึ่งอาจเรียกได้ว่า ผลจากการแข่งขัน ดังนั้นเมื่อประเทศผู้ส่งออกมีส่วนแบ่งตลาดที่ลดลง จะทำให้เทอมของการแข่งขันเป็นลบและเป็นตัวชี้ว่าราคาเพิ่มขึ้นมากกว่าประเทศผู้ส่งออกรายอื่น ๆ

การวิเคราะห์เป็นดังนี้

V_{i1} = มูลค่าการส่งออกสินค้าประเภท i ของประเทศผู้ส่งออกในปีที่ 1

V_{i2} = มูลค่าการส่งออกสินค้าประเภท i ของประเทศผู้ส่งออกในปีที่ 2

V_{ij} = มูลค่าการส่งออกไปยังประเทศ j ของประเทศผู้ส่งออกในปีที่ 1

V_{j2} = มูลค่าการส่งออกไปยังประเทศ j ของประเทศผู้ส่งออกในปีที่ 2

V_{ij1} = มูลค่าการส่งออกสินค้าประเภท i ไปยังประเทศ j ของประเทศผู้ส่งออกในปีที่ 1

V_{ij2} = มูลค่าการส่งออกสินค้าประเภท i ไปยังประเทศ j ของประเทศผู้ส่งออกในปีที่ 2

V_1 = มูลค่าการส่งออกทั้งหมดของประเทศผู้ส่งออกในปีที่ 1

V_2 = มูลค่าการส่งออกทั้งหมดของประเทศผู้ส่งออกในปีที่ 2

r = อัตราการเพิ่มของสินค้าออกของผู้ส่งออกทั้งหมดในช่วงปีที่ 1 ถึงปีที่ 2

r_i = อัตราการเพิ่มของสินค้าออกประเภท i ของประเทศผู้ส่งออกทั้งหมดในช่วงปีที่ 1 ถึงปีที่ 2

r_{ij} = อัตราการเพิ่มของสินค้าออกประเภท i ของประเทศผู้ส่งออกไปยังประเทศ j ในช่วงปีที่ 1

ถึงปีที่ 2

จากตัวแปรข้างต้นจะได้ว่า

$$\sum_j V_{ij1} = V_{i1} \quad \sum_i V_{ij1} = V_{j1} \quad (4)$$

$$\sum_j V_{ij2} = V_{i2} \quad \sum_i V_{ij2} = V_{j2} \quad (5)$$

$$\sum_i \sum_j V_{ij1} = \sum_i V_{i1} = \sum_j V_{j1} = V_1 \quad (6)$$

$$\sum_i \sum_j v_{ij} = \sum_i v_{i2} = \sum_j v_{2j} = v_2 \quad (7)$$

พิจารณาการส่งออกซึ่งไม่มีความแตกต่างของสินค้าและตลาดของสินค้านั้น การส่งออกถูกพิจารณาว่าเป็นสินค้าเดียวกันไปยังตลาดหนึ่ง ประเทศผู้ส่งออกรักษาส่วนแบ่งตลาดได้คงที่ การส่งออกเพิ่มขึ้นเนื่องจาก rV_1 (อัตราการเพิ่มขึ้นของประเทศผู้ส่งออกทั้งหมด) หรือสามารถเขียนเป็นเอกลักษณ์ได้ว่า

$$V_2 - V_1 = rV_1 + (V_2 - V_1 - rV_1) \quad (8)$$

หากพิจารณาเฉพาะประเทศผู้ส่งออก ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นของการส่งออกรวมของโลก เราจะสามารถเปลี่ยนเป็นแต่ละประเภทของสินค้าที่ส่งออก โดยสามารถเขียนเป็นเอกลักษณ์ได้ดังนี้

$$V_{i2} - V_{i1} = r_i V_{i1} + (V_{i2} - V_{i1} - r_i V_{i1}) \quad (9)$$

อาจกล่าวได้ว่า

$$\begin{aligned} V_2 - V_1 &= \sum_i r_i V_{i1} + \sum_i (V_{i2} - V_{i1} - r_i V_{i1}) \\ &= (rV_1) + \sum_i (r_i - r) V_{i1} + \sum_i (V_{i2} - V_{i1} - r_i V_{i1}) \end{aligned} \quad (10)$$

นั่นคือ การส่งออกของประเทศผู้ส่งออกจะขึ้นอยู่กับตัวแปรดังนี้

1. rV_1 คืออัตราการเพิ่มของการส่งออกของประเทศผู้ส่งออกทั้งหมด
2. $\sum_i (r_i - r) V_{i1}$ คือจำนวนเพิ่มของการส่งออกของประเทศผู้ส่งออกขึ้นอยู่กับประเภท

สินค้าที่ส่งออกถ้าตัวสินค้าดังกล่าวเป็นสินค้าที่ประเทศผู้นำเข้ามีความต้องการสูงเทอม $(r_i - r)$ ก็จะเป็นบวก แต่ถ้าความต้องการสินค้าดังกล่าวมีน้อย $(r_i - r)$ ก็จะเป็นลบ

3. $\sum_i (V_{i2} - V_{i1} - r_i V_{i1})$ แสดงว่าการส่งออกขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างการส่งออก

จริงมากกว่าการส่งออกที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น ถ้าการเพิ่มขึ้นของการส่งออกจริงมากกว่าการส่งออกที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้น เอมนี้จะเป็นบวก และจะเป็นลบในกรณีตรงข้าม

ในกรณีที่จะศึกษาว่าประเทศผู้ส่งออกสินค้าไปยังประเทศหนึ่ง ๆ จะต้องมีผลกระทบอันเกิดจากตลาดผู้นำเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

$$V_{ij2} - V_{ij1} = r_{ij} V_{ij1} + (V_{ij2} - V_{ij1} - r_{ij} V_{ij1}) \quad (11)$$

$$\begin{aligned} &= rV_1 + \sum_i (r_i - r) V_{i1} + \sum_i \sum_j (r_{ij} - r_i) V_{ij} \\ &+ \sum_i \sum_j (V_{ij2} - V_{ij1} - r_{ij} V_{ij1}) \end{aligned} \quad (12)$$

สมการที่ 12 แสดงให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นของสินค้าส่งออกของประเทศผู้ส่งออกจะมีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 ประการ

1. $r V_{11}$ อัตราการขยายตัวในการนำเข้าของประเทศผู้นำเข้า
2. $\sum_i (r_i - r) V_{1i}$ ผลกระทบจากประเภทของสินค้าที่ส่งเข้าไปในประเทศที่

นำเข้าสินค้าถ้าหากผลกระทบของปัจจัยนี้เป็นบวก แสดงว่าประเทศผู้นำเข้ามีความต้องการสูง ซึ่งจะช่วยเพิ่มการค้าระหว่างประเทศของประเทศผู้นำเข้าและส่งออกเพิ่มขึ้น หากผลกระทบจากปัจจัยนี้เป็นลบ แสดงว่าประเทศผู้นำเข้ามีความต้องการต่ำ ซึ่งจะทำให้การค้าระหว่างประเทศของผู้ส่งออกและนำเข้าลดลง

3. $\sum_i \sum_j (r_{ij} - r_j) V_{ji}$ คือผลของการกระจายตลาดของประเทศผู้ส่งออก ถ้า

ตลาดของประเทศผู้ส่งออกเป็นตลาดที่มีอัตราการขยายตัวของสูงกว่าอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของโลกทำให้ปัจจัยนี้มีค่าเป็นบวก และปัจจัยนี้จะเป็นลบหากเป็นในกรณีตรงข้าม

4. $\sum_i \sum_j (V_{i2} - V_{ji} - r_{ij} V_{ji})$ เทอมนี้เป็นการเปรียบเทียบระหว่างการค้า

ที่เกิดขึ้นจริงกับการค้าที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งก็คือความสามารถในการครองตลาดของประเทศผู้ส่งออกในตลาดต่างประเทศ การส่งออกของประเทศหนึ่งไปยังประเทศหนึ่งจะมีสัดส่วนคงที่ นอกจากปัจจัยทางด้านราคามาทำให้การส่งออกของประเทศนั้นเพิ่มขึ้น หรือลดลง และความแตกต่างของการส่งออกที่แท้จริงกับการส่งออกที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตามทฤษฎีก็คือ ผลจากการแข่งขันในตลาดนั่นเอง

ในการศึกษาครั้งนี้จะเป็นการศึกษาการส่งออกของไทยไปยังสหภาพยุโรป ดังนั้นผลการศึกษาที่คำนวณได้ในแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ นี้จะเป็นการอธิบายการส่งออกสินค้าไทยไปสหภาพยุโรป ดังนั้นแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ จึงมีการประยุกต์ใช้จากสมการที่ 12 ดังได้อธิบายถึงผลของการเพิ่มขึ้นของสินค้าส่งออกจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร ซึ่งมี 4 ประการนั้น การประยุกต์ใช้ครั้งนี้จะทำให้มีผลของปัจจัยดังกล่าวอยู่เพียง 3 ประการคือ

1. อัตราการขยายตัวในการนำเข้าของประเทศสหภาพยุโรป
2. ผลกระทบจากประเภทของสินค้าที่ส่งออก
3. ผลจากการแข่งขันในตลาด

ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการ ได้ดังนี้

$$V_{i2} - V_{ji} = r_{ij} V_{ji} + (V_{i2} - V_{ji} - r_{ij} V_{ji}) \quad (13)$$

$$= rV_{11} + \sum_i (r_i - r) V_{1i} + \sum_i \sum_j (V_{i2} - V_{ji} - r_{ij} V_{ji}) \quad (14)$$

โดยที่ $V_{ij2} - V_{ij1}$ คือ มูลค่าความแตกต่างของมูลค่าการค้าของไทยในตลาดสหภาพยุโรปในระหว่างปีที่ 1 และปีที่ 2

rV_1 คือ อัตราการขยายตัวของตลาดสินค้าในสหภาพยุโรป

$\sum (r_i - r) V_{i1}$ คือ ผลจากประเภทของสินค้าที่ส่งออกไปยังสหภาพยุโรปจะมีผลกระทบ

ต่อการค้าในการส่งเสริมให้มีการค้าที่เพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากเป็นสินค้าสหภาพยุโรปมีความต้องการซึ่งปัจจัยนี้จะ เป็นบวกและถ้าปัจจัยนี้เป็นลบก็จะทำให้การค้าลดลงอันเนื่องมาจากการส่งออกสินค้านั้น ไม่เป็นที่ต้องการของ สหภาพยุโรปเท่าใดนัก

$\sum_i \sum_j (V_{ij2} - V_{ij1} - r_{ij} V_{ij1})$ คือ ผลจากการแข่งขันในตลาดอันเกิดขึ้นเนื่องมาจาก

ปัจจัยทางด้านราคาถ้าหากปัจจัยนี้เป็นบวกหมายถึงว่าการค้ากับสหภาพยุโรปไทยมีความสามารถในการขยายตัว อันเนื่องมาจากการแข่งขันยังคงสู้กับประเทศอื่น ๆ ได้ในด้านปัจจัยทางด้านราคา หากปัจจัยนี้มีผลเป็นลบก็ย่อม ส่งชี้ให้เห็นว่าการส่งออกไปยังสหภาพยุโรปเริ่มสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน

2.1.1 ข้อเสียของแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่

การใช้แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ในการวิเคราะห์นั้นมีข้อเสียของการใช้อยู่ 3 ประเด็นด้วยกันคือ

1. ในความเป็นจริง ความสามารถในการแข่งขันมีความสัมพันธ์กับราคาโดยเปรียบเทียบ แต่ความ สามารถในการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น ไม่อาจจะพิจารณาได้ว่าเกิดจากความสัมพันธ์ทางด้านราคาเพียงอย่างเดียว หากแต่ เกิดจากสาเหตุอื่น ๆ อีกหลายประการที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของแต่ละประเทศในตลาดการค้า ระหว่างประเทศ เช่น การปรับปรุงคุณภาพสินค้า การปรับปรุงการให้บริการ การส่งมอบสินค้าในระยะเวลาที่ทัน กับความต้องการของประเทศผู้ซื้อสินค้า การจัดการบริหารงานทางการเงิน จะเห็นได้ว่านอกจากราคาจะเป็น ปัจจัยที่มีผลต่อการแข่งขันแล้ว ปัจจัยทางด้านอื่นซึ่งได้กล่าวมาแล้วข้างต้นก็มีผลต่อความสามารถในการแข่งขัน เช่นกัน

2. ถ้าหากว่าราคาสัมพันธ์ซึ่งใช้วัดถึงความสามารถในการแข่งขันแล้ว สัดส่วนของมูลค่าการค้าส่งออกอาจ จะเพิ่มขึ้นหรือลดลงอันเป็นผลเนื่องมาจากการที่ประเทศอื่น ๆ เพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ซึ่งขึ้นอยู่กับ ความยืดหยุ่นในการทดแทนสินค้าส่งออกของประเทศผู้ส่งออกหนึ่งกับสินค้าของประเทศอื่น ๆ ซึ่งจะมียก น้อยหรือมากกว่าหนึ่ง การเพิ่มขึ้นของความสามารถในการแข่งขันของผู้แข่งขันรายอื่น มีผลนำไปสู่การลดลง ของสัดส่วนของมูลค่าการค้าส่งออกได้ ถ้าหากว่าการทดแทนกันได้ของสินค้านั้นมีน้อยกว่าหนึ่ง ดังนั้นการใช้มูลค่า ของการค้าส่งออกมิใช่วัดความสามารถในการแข่งขัน จะมีผลเสียต่อแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่ ถ้าหากว่าความ

ยึดหยุ่นในการทดแทนมีค่าน้อยกว่าหนึ่ง ทิศทางและขนาดของการเปลี่ยนแปลงสัดส่วนการส่งออกจะไม่สามารถอธิบายได้หากไม่มีข้อสมมติว่าความสามารถในการทดแทนของสินค้ามีค่ามากกว่าหนึ่ง

3. แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่มีข้อสมมติว่าสัดส่วนการส่งออกของประเทศในการค้าของโลกจะไม่มี การเปลี่ยนแปลงตลอดระยะเวลา ข้อสมมตินี้ชี้ว่าโครงสร้างทางการส่งออกจะคงที่ไม่เปลี่ยนแปลง ตลอดช่วง ระยะเวลาที่ศึกษา การวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่มีสมมติฐานที่ว่าสัดส่วนของการส่งออกจะ คงที่ แต่ในความเป็นจริงแล้ว โครงสร้างทางการค้าโลกมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การใช้แบบจำลองส่วนแบ่ง ตลาดคงที่มีมาอธิบายการค้าที่มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการค้าเช่นนี้ ส่งผลให้เหตุผลที่ใช้อธิบายอาจจะผิด พลาดได้

2.1.2 ข้อดีของแบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่

การใช้แบบจำลองส่วนแบ่งตลาดคงที่เป็นการวิเคราะห์ที่น่าสนใจและมีความสำคัญในการที่ตอบคำถาม เกี่ยวข้องกับการส่งออกของไทย ซึ่งมีการมุ่งเน้นสินค้าและตลาด ซึ่งสามารถพิจารณาได้ว่ามีความสัมพันธ์ต่อการ ขยายตัวทางการค้าได้ในระดับหนึ่ง สำหรับผู้ที่สนใจนโยบายจะทำให้เห็นว่าการกระจายสินค้าของการส่งออกนั้น เป็นอย่างไร ซึ่งประเทศไทยอาจจะใช้ในการสนับสนุนการส่งออกสินค้าที่มีอัตราการขยายตัวที่น้อยกว่าอัตราการ ขยายตัวเฉลี่ยของตลาดนั้น เพื่อที่จะทำให้เกิดการขยายตัวของตลาดสินค้าดังกล่าวนี้ได้

2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

ตามหลักการของการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Comparative advantage) การค้าระหว่างประเทศ เกิดขึ้น เนื่องจากประเทศต่าง ๆ ผลิตสินค้าได้ในจำนวนไม่เท่ากัน ด้วยปัจจัยผลิตที่เท่ากัน หรืออาจกล่าวได้ว่า ประเทศต่าง ๆ ผลิตสินค้าอย่างเดียวกัน ด้วยปัจจัยการผลิตที่แตกต่างกันหรือต้นทุนที่ต่างกัน ทั้งนี้เพราะปัจจัย ผลิตของแต่ละประเทศมีประสิทธิภาพในการผลิตเชิงสัมพัทธ์ (relative productivity) ไม่เท่ากัน ประเทศที่ สามารถผลิตสินค้าชนิดหนึ่งด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ก็จะทำการผลิตสินค้าที่ตนมี ต้นทุนต่ำกว่าประเทศอื่น และปล่อยให้อีกประเทศหนึ่งผลิตสินค้าอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งการศึกษาความได้เปรียบโดย เปรียบเทียบตามทฤษฎีนี้ในทางปฏิบัติกระทำได้ค่อนข้างยาก เนื่องจากประสบปัญหาด้านข้อมูลต้นทุนสินค้าใน ประเทศต่าง ๆ ซึ่งหาได้ยาก ฉะนั้นจึงได้มีนักเศรษฐศาสตร์ชื่อ Bela Balassa ได้เสนอให้ใช้ “ความได้เปรียบ สัมพัทธ์ที่ปรากฏ” (Revealed Comparative Advantage) (Bela Balassa, 1965, 95-123) ซึ่งเสนอให้ดูสัดส่วน ของสินค้าในการส่งออกของประเทศหนึ่ง เมื่อเทียบกับอัตราส่วนโดยเฉลี่ยของสินค้านั้นในตลาดโลก ดังแสดงไว้ ดังนี้

$$RCA = \frac{(X_{ij} / X_j)}{(W_i / W)}$$

- โดย RCA = ดัชนีความได้เปรียบสัมพัทธ์ที่ปรากฏ
 X_{ij} = มูลค่าการส่งออกสินค้า i จากประเทศ j
 X_j = มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศ j
 W_i = มูลค่าการส่งออกสินค้า i ของโลก
 W = มูลค่าการส่งออกทั้งหมดในตลาดโลก

ซึ่งค่า RCA หากมีค่ามากกว่า 1 แสดงว่าประเทศนั้นมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในสินค้านั้น หากมีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่าประเทศนั้นไม่มีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในสินค้านั้น

ในการศึกษานี้จะเป็นการปรับใช้โดยจะเป็นการศึกษาถึงดัชนีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบในการส่งออกสินค้าไปสหภาพยุโรป ซึ่งสามารถแสดงการคำนวณหาค่าดัชนีได้ดังนี้

$$RCA = \frac{(T_{ij} / T_j)}{(M_i / M)}$$

- โดยที่ T_{ij} = มูลค่าการส่งออกสินค้า i จากประเทศ j ไปสหภาพยุโรป
 T_j = มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของประเทศ j ไปยังสหภาพยุโรป
 M_i = มูลค่าการส่งออกสินค้า i ของโลกไปยังสหภาพยุโรป
 M = มูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของโลกไปยังสหภาพยุโรป

ซึ่งในการคำนวณค่า RCA นั้น คำนวณจากมูลค่าทางการส่งออกหรือนำเข้า จึงยังไม่ได้เชื่อมโยงให้เห็นถึงระบบหรือกระบวนการผลิต และในกรณีที่มีการกีดกันทางการค้า ค่า RCA ก็ไม่สามารถแสดงผลการกีดกันทางการค้าได้

2.3 การตรวจสอบเอกสาร

กฤติยา ตติวงศ์สรคสุข (2529) ได้ศึกษาถึงรูปแบบทางการค้าของไทยกับกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป พบว่าในช่วงปี 2514-2518 ไทยขาดดุลทางการค้ากับสหภาพยุโรป ปี 2519-2524 ไทยเกินดุลการค้ากับสหภาพยุโรป ซึ่งไทยมีดุลการค้าที่เกินดุลกับประเทศเนเธอร์แลนด์ตลอดปี 2514-2524 และขาดดุลการค้ากับอังกฤษ และเยอรมัน ตลอดปี 2514-2518 การส่งออกของไทยไปยังประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปในช่วงปี 2514-2524 พบว่าไทยส่งออกไปประเทศเนเธอร์แลนด์มากที่สุดโดยมีส่วนแบ่งร้อยละ 55 ของสินค้าส่งออกไปยังกลุ่มสหภาพยุโรป ในด้านของการนำเข้าสินค้าของไทยจากสหภาพยุโรป ไทยนำเข้าจากประเทศคู่ค้าที่สำคัญ 2 ประเทศคือ เยอรมัน และอังกฤษ สินค้าออกที่สำคัญของไทยไปยังสหภาพยุโรป ได้แก่ สินค้าประเภทอาหาร รองลงมาได้แก่

ห้ดตกรรรมพ้ันฐาน ในขณะห้การนำเข้าส้ินค้าของไทยจากสหภาพยุโรปเป็นส้ินค้าทุณประเภทเครื่องจักรกล รองลงมาได้แก่ ส้ินค้าก้ังสำเร็จรูปและวัตถุค้ิบ ซึ่งการศึกษาห้เห็นว่าโครงสร้างทางการค้าของไทยกับกลุ่มสหภาพยุโรปมีส้ินค้าอะไรบ้างเป็นส้ินค้าห้ทำการค้ากัน

ปรียา ปรห้ท้ปจ้ินดา (2530) ศึกษาเรื่องการค้าของไทยกับกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ในการพิจารณาผลการลดการก้ดกันทางการค้าภายใต้ระบบสิทธิพิเศษทางภามีศุลกากรเป็นการห้ทั่วไป ซึ่งศึกษาถึงส้ินค้าใน 4 หมวด ได้แก่ ผ้าย (พ้ก้ด 5509) เครื่องแต่งกายชั้นในถ้กแบบน้ดตั้งหรือโครเซต (พ้ก้ด 6004) เครื่องแต่งกายชั้นนอกของส้ือหญิง เด็กอ่อน เด็กหญิง (พ้ก้ด 6102) สตัว์น้้าทะเลปรุงแต่งหรือรักษามีห้เสีย (พ้ก้ด 1605) ผลการศึกษาพหว่า การห้ประเทศไทยได้รับสิทธิพิเศษทางภามีศุลกากรเป็นการห้ทั่วไป ในขณะที่ประเทศคู่แข่งชั้นซึ่งมีได้รับสิทธิพิเศษเสียภามีในระบบ MFN ห้ห้ราคาปร้ียบเทียบระหว่างส้ินค้าออกของไทยเมื่อปร้ียบเทียบกับคู่แข่งชั้นแล้วลดลง ส้ือบริโกลในสหภาพยุโรปมีอุปสงค้ต่อส้ินค้าไทยเพิ่มขึ้น ทางด้านส้ือส่งออกไทยสามารถขายส้ินค้าได้เพิ่มขึ้น

สุทธพ้ันท์ จิราธิวัฒน์ และคณะ (2530) การวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างและระบบของส้ินค้าอุตสาหกรรมส่งออกของไทย การวิจัยใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากการออกแบบสอบถามความเห็นส้ือประกอบการและเพื่อทราบทัศนคติของส้ือประกอบการในด้านต่าง ๆ ห้สำคัญ เช่น จุดอ่อนและจุดแข็งของส้ินค้าห้ทำการส่งออก ความสามารถในการแข่งขัน และข้อมูลทุติยภูมิห้ที่ได้รับจากสถาบันและหน่วยงานต่างๆ จากการวิเคราะห์พหว่า การส่งออกส้ินค้าอุตสาหกรรมมีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับและทราบถึงการเปล้ียนแปลงความได้ปร้ียบโดยปร้ียบเทียบ (Comparative Advantage) ของส้ินค้าอุตสาหกรรมห้ส่งออก เช่น ส้ิงทอและเส้ือผ้าสำเร็จรูป รองเท้า ผลิตภัณฑ์ไม้ และเครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นต้น การศึกษาได้ทบทวนถึง นโยบายทางการเงิน การตลาด และการห้สิทธิพิเศษต่าง ๆ ตลอดจน การส่งเสริมในด้านห้เกี่ยวกับการส่งออก ผลการศึกษาแสดงให้เห็นพหว่า ความสามารถในการส่งออกของส้ินค้าอุตสาหกรรมแต่ละประเภทมีลักษณะแตกต่างกันไป จากการปร้ียบปร้ึงใช้แบบจำลอง Constant-Market-Share แสดงให้เห็นความได้ปร้ียบโดยปร้ียบเทียบของส้ินค้าอุตสาหกรรม โดยห้ไปแล้วมีแนวโน้มดีขึ้น และส้ินค้าอุตสาหกรรมบางประเภทมีความได้ปร้ียบโดยปร้ียบเทียบใกล้เคียงกับกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ในเอเชีย เช่น ส้ิงทอ เครื่องนุ่งห่ม อัญมณีและเครื่องประดับ ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์พลาสติก แผงวงจรไฟฟ้า ควบ้ือกปืนอ้ิเลคโทรนิคส์ ของเด็กเล่นและรองเท้า ส้ิงเหล่านี้สามารถอธิบายได้จากผลต่าง ๆ ห้ห้ให้แตกต่างไประหว่างส้ินค้าประเภทต่าง ๆ ทางด้านปัญหาส้ินค้าออกพหว่า การส่งเสริมการลงทุนห้รัฐบาลห้กับบริษัทเอกชนนั้นยังขาดข้อมูลที่ทันสมัยและยังขาดบุคคลากรห้ทั้งปริมาณ และคุณภาพ ความล่าช้าในการค้ินภามีและชดเชยภามียังเป็นปัญหาสำหรับส้ือส่งออกซึ่งยังมีความต้องการสนับสนุนทางการเงินห้มีประสิทธิภาพและแนวทางการประกันความเช้ือมั่น เพราะการส่งออกส้ินค้าอุตสาหกรรมประสบกับปัญหาการบิดเบือนและก้ดกันทางการค้าจากต่างประเทศ การศึกษาได้เสนอแนะพหว่าควรพยายามต่อไปในการสนับสนุนทางการผลิตและการส่งออกของส้ินค้าอุตสาหกรรมอย่างต่อเน้ือง โดยเฉพาะพยายามหาแนวทางห้ที่จะช่วยปร้ียบปร้ึงต้นทุนทางการผลิต นอกจากนี้ยังต้องค้าน้ึงถึงความจำเป็นในการเลือกส้ินค้าต่าง ๆ ซึ่งทำการส่งออกแล้วหรือส้ินค้าใหม่

ซึ่งควรทำการวิเคราะห์โดยละเอียด ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การปรับปรุงตลาดก็เป็นส่วนที่มีความสำคัญสำหรับผู้ส่งออกไทยเพราะยังดำเนินและขาดอุปกรณ์

สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์ ชุมพร บิจูสถานนท์ และสุรพล เหลี่ยมสูงเนิน (2534) ทำการศึกษาเรื่องยุโรปตลาดเดียว 1992 : มิติทางการค้าและการลงทุนสำหรับประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

การรวมตัวของสหภาพยุโรปซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิก 12 ประเทศ (ก่อนปี 2538 นับจากวันที่ 1 มกราคม 2538 สมาชิกของสหภาพยุโรปมี 15 ประเทศ) ซึ่งมีระดับการพัฒนาที่แตกต่างกัน สหภาพยุโรปอาจจะเข้มแข็งขึ้นหรืออ่อนแอลงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการรวมตัวกัน ดังนั้นการรวมตัวของสหภาพยุโรปหากได้ผลไม่เต็มที่ก็เป็นผลลบต่อสหภาพยุโรปได้ในอนาคต

ผลกระทบของยุโรปตลาดเดียวที่มีต่อการส่งออกสินค้าของไทยไปสหภาพยุโรป โดยพิจารณาจากผลกระทบทางด้านราคา จากสินค้า 46 รายการสินค้าออก (เช่น สับปะรดกระป๋อง มันสำปะหลังอัดเม็ด รองเท้าตลับลูกปืน เป็นต้น) จากการคำนวณสรุปได้ว่า มีผลกระทบในทางลบต่อการส่งออกสินค้าของไทยไปยังสหภาพยุโรปลดลงทุกรายการ โดยภาพรวม 46 รายการสินค้า มีการเปลี่ยนแปลงต่อการส่งออกเฉลี่ยร้อยละ -1.51 ส่วนผลกระทบทางด้านมาตรฐานสินค้าได้คำนึงถึงสุขอนามัยและความปลอดภัย การคุ้มครองผู้บริโภค หากสินค้าไทยสามารถปฏิบัติตามมาตรฐานก็จะเป็นผลบวกต่อผู้ส่งออกของไทย แต่ถ้าหากมีการห้ามนำเข้าจากประเทศหนึ่งประเทศใดหรือมีการยกระดับการเปลี่ยนแปลงมาตรฐานสินค้า ทำให้ไม่สามารถจำหน่ายสินค้านั้นได้ก็จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทย

สหภาพยุโรปได้ใช้หลักการต่างตอบแทน เป็นหลักการที่ประเทศคู่ค้าทั้งสองฝ่ายได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งคาดว่าผลกระทบของการรวมกลุ่มของสหภาพจะส่งผลให้มีการบังคับให้ไทยเปิดตลาดทางด้านบริการ เช่น การเงินการธนาคาร การประกัน แต่ในการโทรคมนาคม การขนส่งทางเรือ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี คาดว่า จะไม่ส่งผลกระทบต่อไทยในฐานะผู้ผลิตบริการในสาขาเหล่านี้ แต่ในการใช้บริการในสาขาเหล่านี้แล้ว อาจเป็นไปได้ที่สหภาพยุโรปจะพยายามให้ไทยใช้บริการสาขาเหล่านี้จากสหภาพยุโรปมากขึ้นเท่าที่ใช้จากแหล่งอื่นๆ

Antonella Mori (1994) ได้ศึกษาเรื่องมาตรฐานสินค้าของสหภาพยุโรปและศักยภาพทางการส่งออกของไทย พอจะสรุปได้ว่า โครงสร้างทางการส่งออกของไทยมีการเปลี่ยนแปลงจากการค้าสินค้าประเภทอาหาร วัตถุดิบทางการเกษตร ซึ่งเคยเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของไทย เมื่อมาถึงปัจจุบันปรากฏว่ามีความสำคัญที่ลดลง สินค้าออกที่สำคัญของไทยประเภทใหม่ที่เข้ามามีบทบาททางการค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรปเป็นสินค้าประเภทอุตสาหกรรม ได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้า เครื่องมือสื่อสารและเครื่องบันทึกเสียง เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องใช้ในสำนักงาน เครื่องใช้สำหรับเดินทาง (เช่น กระเป๋าถือ) เฟอร์นิเจอร์ และส่วนประกอบ

การรวมกลุ่มของสหภาพยุโรป ซึ่งต้องการที่จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายในสินค้า ปัจจัยการผลิตบริการ ทุนอย่างเสรี ซึ่งมีการพยายามที่จะลดอุปสรรคที่กีดขวางการรวมตัวกันดังกล่าว ทำให้ต้องมีการปรับกฎระเบียบ ต่างๆ ให้สอดคล้องกัน ก็ได้มีวิธีการที่ปรับให้เกิดความสอดคล้องกันทางด้านเทคนิคและมาตรฐาน ซึ่งการกำหนด ให้มีมาตรฐานเดียวกัน สำหรับสินค้าอุตสาหกรรมจะก่อให้เกิดผลดีต่อผู้ซื้อสินค้า การจำหน่ายสินค้าจะเป็นไป อย่างเสรีภายในสหภาพยุโรปหากสินค้านั้นผ่านมาตรฐานของสหภาพยุโรปแล้ว

ในประเด็นของการส่งออกของไทยในอนาคตจะมีปัญหาในทางด้านเทคนิคและมาตรฐานของสินค้าที่จะส่งออกไปยังสหภาพยุโรปสำหรับในบางสินค้า แต่ในปัจจุบันสินค้าประเภทสิ่งทอและเสื้อผ้ายังไม่ประสบกับ ปัญหาดังกล่าวนัก ผู้ส่งออกไทยจำเป็นต้องมีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกฎระเบียบใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในสหภาพยุโรป และมีการปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ก็จะไม่เป็นปัญหาต่อการส่งออกสินค้าของไทย

Ajanant J. (1986). ได้ทำการศึกษาเรื่องเครื่องมือที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อการค้าของสหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ในส่วนของสหภาพยุโรปสามารถสรุปผลการศึกษาได้ว่า ประเด็นที่จะมีผลต่อการส่งออกของไทย ได้แก่ นโยบายทางการเกษตร ข้อตกลงสิ่งทอ ข้อตกลงตามสนธิสัญญาโลเม ปัญหาด้านมาตรการภาษี ศุลกากรและมาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากร นโยบายทางการเกษตรซึ่งมีการตั้งภาษีให้สูงขึ้นสำหรับการนำเข้า เพื่อปกป้องผู้ผลิตภายในสหภาพยุโรป และส่งเสริมให้มีการค้าภายในสหภาพยุโรปมากขึ้นโดยการตั้งระดับราคา ภายในกลุ่มให้มีความใกล้เคียงกัน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสินค้าเกษตรของไทย มาตรการที่สหภาพยุโรปมีนั้น มีทั้ง มาตรการทางด้านภาษีศุลกากรและมีใช้ภาษีศุลกากร ซึ่งในประเด็นของมาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากรนั้น ซึ่ง ประกอบด้วยภาษีผันแปร (Variable Levy) การแทรกแซงทางด้านราคา (Price Intervention) การสนับสนุนการ ส่งออก ข้อตกลงการส่งออกโดยสมัครใจ การกำหนดปริมาณการนำเข้า การใช้มาตรการทางตัวของสหภาพ ยุโรปกับสินค้าไทย เช่น ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังสหภาพยุโรปมีการใช้ข้อตกลงการส่งออกโดยสมัครใจกับสินค้า นี้ ซึ่งผู้ส่งออกเห็นว่าเป็นผลลบต่อการค้า

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย